

Vergaderjaar 2016–2017

33 643

EU-voorstellen: Plant- en diergezondheidspakket COM (2013) 264, 260, 262, 265, 267 en 327

Nr. 19

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 november 2016

Met deze brief informeer ik u over de afronding van de onderhandelingen over de voorstellen van de Europese Commissie voor een verordening Diergezondheid, verordening Plantgezondheid en Controleverordening (het Plant- en Diergezondheidspakket). Ik verwijs hierbij naar de eerdere brieven over dit pakket (Kamerstuk 33 643, nrs. 12, 14, 15, 17 en 18), en de geannoteerde agenda Landbouw- en Visserijraad 15–16 december 2014 (Kamerstuk 21 501-32, nr. 817).

Na de politieke akkoorden over de Verordening Diergezondheid in juni 2015 en de Verordening Plantgezondheid in december 2015, heeft de Raad afgelopen juni, onder het Nederlandse voorzitterschap, ook over de Controleverordening een politiek akkoord bereikt met het Europees parlement. Met dit laatste akkoord is het pakket nu op politiek niveau afgerond en is deze rapportage de laatste voortgangsrapportage over het Plant- en Diergezondheidspakket.

De Verordening Teeltmateriaal maakte oorspronkelijk ook onderdeel uit van het pakket met voorstellen van de Europese Commissie. Zoals in vorige rapportages gemeld, heeft de Raad ingestemd met het besluit van de Europese Commissie om het voorstel in te trekken, nadat eerder het EP hiertoe had opgeroepen. De financiële verordening die deel uitmaakt van het pakket, is in 2014 vastgesteld en reeds van kracht.

Voorstel voor Verordening Diergezondheid

Na het politieke akkoord tussen de Raad en het Europees parlement in juni 2015, is de definitieve tekst van de Diergezondheidsverordening afgelopen april gepubliceerd in het EU Publicatieblad ((EU) 2016/429). De Verordening wordt over vijf jaar van toepassing, op 21 april 2021. De definitieve tekst is inhoudelijk niet gewijzigd ten opzichte van de tekst van het politieke akkoord. Zoals reeds inhoudelijk toegelicht in de voortgangs-

rapportage van afgelopen februari, is de tekst in lijn met de Nederlandse visie op het Europese diergezondheidsbeleid.

De Europese Commissie zal de komende drie jaar werken aan het schrijven van de gedelegeerde en uitvoeringshandelingen. Daarna hebben de lidstaten twee jaar de tijd om deze om te zetten in nationale regelgeving. Nederland zal zich er voor inzetten dat het proces van uitwerking in gedelegeerde en uitvoeringshandelingen door de Europese Commissie transparant is, dat lidstaten worden geconsulteerd en dat het geen onnodige administratieve lasten oplevert.

Voorstel voor Verordening Plantgezondheid

In de voortgangsrapportage van februari 2016 berichtte ik u over het politiek akkoord tussen de Raad en het Europees parlement over de compromistekst voor de Plantgezondheidsverordening, dat in december 2015 is bereikt. Hiermee is de inhoud van deze Verordening vastgelegd. Het Nederlands voorzitterschap heeft het proces verder voortgezet. De overeengekomen tekst is technisch, juridisch en taalkundig gecontroleerd en aangepast. De Raad heeft in juli 2016 ingestemd met de definitieve tekst. Eind oktober 2016 heeft ook het Europees parlement de definitieve tekst goedgekeurd. Na aanvaarding zal de tekst van de nieuwe verordening worden gepubliceerd.

Nederland heeft niet ingestemd met de tekst voor de Verordening Plantgezondheid. Naar het idee van het kabinet gaat het beschreven fytosanitaire importstelsel te weinig uit van de feitelijke risico's bij de handel van planten en plantaardig materiaal en de mogelijke grote impact op de handel. Alle andere lidstaten hebben uiteindelijk wel ingestemd met de tekst. Hiermee heeft deze Verordening brede steun in de Raad.

Naar verwachting treedt de Verordening Plantgezondheid begin 2017 in werking. Er is een termijn van drie jaar vanaf de datum van inwerking-treding, waarin de lidstaten de nieuwe regelgeving moeten implementeren en de Verordening van toepassing wordt. De Europese Commissie schrijft de komende tijd aan de gedelegeerde en uitvoeringshandelingen. Nederland zal zich inzetten dat dit proces transparant en in consultatie met de lidstaten zal plaatsvinden. Met name de uitwerking van het importregime zal Nederland kritisch volgen. Dit gehele implementatietraject zal ik in nauwe samenwerking met de NVWA, de plantaardige keuringsdiensten en het agrarisch bedrijfsleven uitvoeren.

Voorstel voor Controleverordening

Op 15 juni jl. heeft het Nederlandse voorzitterschap namens de Raad met het Europees parlement een politiek akkoord weten te bereiken over het voorstel voor de Controleverordening. Het akkoord met het Europees parlement past binnen de marges van de Nederlandse positie, zoals o.a. neergelegd in het BNC-fiche van juni 2013 en de verschillende voortgangsrapportages aan de Kamer. Nederland steunde in oktober 2015 het onderhandelingsmandaat van de Raad, waar het politieke akkoord met het Europees parlement heel dicht bij blijft.

De hoofdlijnen van het akkoord met het Europees parlement:

- De moeizaam tot stand gekomen Raadsteksten over de financiering van de controles (inspectietarieven) en de rol van de officiële dierenarts bij de hygiënecontroles en importcontroles zijn overeind gebleven. De Verordening blijft op deze punten dus dicht bij de status quo.
- Het Europees parlement wilde oorspronkelijk alle machtigheden voor uitvoeringshandelingen omzetten in gedelegeerde handelingen, terwijl de Raad deze uitvoeringshandelingen wilde houden. Het compromis

was om van een aantal uitvoeringshandelingen gedelegeerde handelingen te maken, waar dit goed verdedigbaar was naar de aard van de bewuste machtigingen.

- De Raad heeft uitvoeringshandelingen behouden voor de bepalingen met de meest directe gevolgen voor een uniforme handhaving in alle lidstaten, zoals het vaststellen van specifieke controlefrequenties.
- Het Europees parlement wilde de bepalingen op het gebied van controle op fraude, sancties en transparantie verder aanscherpen. Het voorzitterschap is het Europees parlement hierin tegemoet gekomen daar waar dat mogelijk was zonder in de soevereiniteit van de lidstaten te treden. Ook is naar wens van het Europees parlement een tekst toegevoegd over bescherming van klokkenluiders.
- Voor het Europees parlement was het van groot belang dat er bepalingen werden opgenomen ten aanzien van de controles op biologische productie. Het voorzitterschap is hieraan gedeeltelijk tegemoet gekomen door een aantal bepalingen op te nemen die aanvullend zijn op de controlebepalingen in de Verordening Biologische Productie.

Het akkoord is in lijn met de Nederlandse inzet. Algemene winstpunten zijn de modernisering en versterking van de overheidscontroles in de voedselketen (waaronder voedsel- en diervoederveiligheid, diergezondheid, dierenwelzijn, biologische productie, importcontroles) in de hele Europese Unie. De controles worden verder geharmoniseerd en uitgebreid met plantgezondheidscontroles. Het controleren op basis van risico's wordt versterkt en er worden duidelijke regels gesteld voor controles en sancties op het gebied van fraude. Daarnaast is er meer aandacht voor het openbaar maken van controlegegevens en onafhankelijkheid van de controleautoriteiten.

De Controleverordening zal naar verwachting vanaf 2020 van toepassing zijn.

De Europese Commissie zal de komende jaren de gedelegeerde en uitvoeringshandelingen uitwerken. Nederland zal hier actief bij betrokken zijn, mede gezien het feit dat de vereenvoudiging en uitvoerbaarheid van de Verordening voor een groot deel afhankelijk zijn van de inhoud van deze handelingen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
M.H.P. van Dam